

» fornax, ait Scriptura, et homines justos tentatio tribulationis¹. » Si sic sunt homines justi, quomodo vasa figuli; necesse est ut vasa figuli fornacem intrent. Et non quando intrant, jam securus est figulus, sed cum exierint. Dominus autem securus est, quia novit qui sunt ejus², et novit qui in fornace non crepent. Illi non crepant, qui non habent ventum superbiæ. Humilitas ergo custodit in omni tentatione: quia convalle plorationis ascendimus cantantes Canticum graduum; et custodit Dominus introitum, ut salvi intremus. Sana fide simus quando accidit tentatio, et, « Custodit exitum ex hoc nunc et usque in » sæculum. » Cum enim exierimus ab omni tentatione, jam in æternum nulla nos tentatio terrebit, nulla concupiscentia saltem sollicitabit. Audi Apostolum idipsum commemorantem, quod paulo ante commemoravi: « Fi- » delis Deus, qui non permittet vos tentari supra quam » potestis ferre³. » Ecce introitus tuus custoditur: quando non tibi sinit Deus accidere tentationem, quam non potes ferre; introitum tuum custodit: videte si custodit et exitum. « Sed faciet, inquit, cum tentatione etiam » exitum, ut possitis sustinere⁴. » Numquid possumus nos, fratres, interpretari aliter, quam ipsa verba Apostoli docuerunt? Custodite ergo vos, sed non a vobis, quia Dominus tegumentum, qui custodit, qui non dormitat nec dormit. Semel dormivit pro nobis: surrexit, jam non dormiet. Nemo de se præsumat. De convalle plorationis ascendimus, non remaneamus in via. Gradus in via restant: non debemus pigri remanere, non debemus superbi cadere: dicamus Deo, Non moveatur pes noster. Non dormiet, qui custodit nos. In nostra potestate est, Deo donante, si eum nobis faciamus custodem, qui non dormit, neque dormitat, qui custodit Israël. Quem Israël

¹ Eccli. xxvii, 6. — ² 2^a Tim. ii, 17. — ³ 1^a Cor. x, 13. — ⁴ Ibid.

videntem Deum. Ita erit auxilium tuum a Domino, ita erit tegumentum tuum super manum dexteræ tuæ: ita custoditur introitus tuus et exitus tuus ex hoc nunc et usque in sæculum. Nam si de te præsumpseris, motus est pes tuus: si motus est pes tuus, jam putas te in aliquo gradu esse. Inde cadis, si superbus es: quia humilis in convalle plorationis dicit: « Ne des ad movendum pedem » meum.

XV. Etsi brevis Psalmus est, longa tamen tractatio, et longus sermo. Putate, fratres, quia per Natalem beatæ Crispinæ invitavi vos, et immoderatiores fui in convivio producendo. Nonne posset hoc vobis fieri, si quis vos militaris invitaret, et ad mensam sine mensura bibere cogeret? Liceat nobis hoc facere in divino sermone, ut inebriemini et satiemini, quemadmodum et Dominus pluvia sua temporali dignatus est terram irrigare, ut cum majore gaudio nos sineret ire ad locum Martyrum, sicut hesterno die promiseramus. Illi enim Martyres sine labore hic sunt nobiscum.

ENARRATIO

IN PSALMUM CXXI.

Sermo ad plebem.

I. SICUT amor immundus inflamat animam¹, et ad terrena concupiscenda et peritura sectanda perituram vocat, et in ima præcipitat, atque in profunda demergit:

¹ Vide D. Guillon, tom. xxii, pag. 39-44.

sic amor sanctus ad superna levat, et ad æterna inflammat, et ad ea quæ non transeunt neque moriuntur, excitat animam, et de profundo inferni levat ad cœlum. Habet tamen omnis amor vim suam, nec potest vacare amor in anima amantis: necesse est ducat. Sed vis nosse qualis amor sit? Vide quo ducat. Non ergo monemus ut nihil ametis: sed monemus ne mundum ametis; ut eum qui fecit mundum, libere ametis. Obligata enim anima amore terreno, quasi viscum habet in pennis, volare non potest. Mundata vero ab affectibus sordidissimis sæculi, tanquam extensis pennis et duabus alis resolutis ab omni impedimento, id est, duobus præceptis dilectionis Dei et dilectionis proximi volat¹. Quo, nisi ad Deum ascendens volando, quia ascendit amando? Quod antequam possit, gemit in terra, si jam inest ei volandi desiderium; et dicit: « Quis dabit » mihi pennas sicut columbæ, et volabo et requiescam². » Quo autem volabit, nisi de mediis scandalis, ubi gemebat etiam iste, cujus hæc vox est, quam commemoravi? De mediis ergo scandalis, a commixtione malorum hominum, a paleis quibus grana commixta sunt, volare vult, ubi non patiatur conjunctionem et societatem iniqui alicujus, sed vivat in sancta societate Angelorum civium in æterna Jerusalem.

II. Ideo Psalmus iste, quem hodie suscepimus tractandum Sanctitati Vestræ, ipsam Jerusalem desiderat, id est, iste qui ascendit in hoc Psalmo: est enim, « Canticum graduum; » quod sæpe diximus Charitati Vestræ, quia non sunt gradus isti descendantium, sed ascendentium³. Ascendere ergo vult iste. Et quo vult ascendere, nisi in cœlum? Quid est in cœlum? Utrum ideo vult ascendere, ut sit cum sole et luna et stellis? Absit. Sed est

¹ Matth. xxii, 40. — ² Psal. liv, 7. — ³ In Psal. xxxviii, n. 2, et in Psal. cxix, n. 1-3.

in cœlo æterna Jerusalem, ubi sunt cives nostri Angeli: ab ipsis civibus nostris peregrinamur in terra. In peregrinatione suspiramus, in civitate gaudebimus. Invenimus autem et socios in ista peregrinatione, qui jam viderunt ipsam civitatem, et invitant nos ut curramus ad illam. Ad hos gaudet iste, qui et dicit: « Jucundatus sum in » his, qui dixerunt mihi, In domum Domini ibimus¹. » Fratres, veniat in mentem Charitati Vestræ, si qua forte festivitas Martyrum et locus aliquis sanctus nominatur, quo certo die turbæ confluant ad celebrandam solemnitatem; illæ turbæ quomodo se exsuscitant, quomodo se hortantur et dicunt: Eamus, eamus. Et quærunt, Quo eamus? Et dicitur, Ad illum locum, ad sanctum locum. Invicem sibi loquuntur, et tanquam incensi singillatim faciunt unam flammam: et ipsa una flamma facta ex colloctione sese accendentium rapit illos ad locum sanctum, et cogitatio sancta sanctificat eos. Si ergo ad locum temporalem sic rapit amor sanctus: qualis amor debet esse, qui concordēs rapit in cœlum, et dicentes sibi, « In domum Domini ibimus? » Ergo curramus, curramus, quia in domum Domini ibimus. Curramus, et non fatigemur; quia illuc perveniemus, ubi non lassabimur. Curramus in domum Domini, jucundetur anima nostra in his qui ea nobis dicunt. Qui enim ea nobis dicunt, priores viderunt ipsam patriam, de longinquo clamantes ad posteriores, « In domum Domini ibimus: » ambulate, currite. Viderunt illam Apostoli, et dixerunt nobis, Currite, ambulate, sequimini, « In domum Domini ibimus. » Et quid dicit unusquisque nostrum? « Jucundatus sum in his qui » dixerunt mihi, In domum Domini ibimus. » Jucundatus sum in Prophetis, jucundatus sum in Apostolis. Omnes

¹ Psal. cxi, 1.

enim isti dixerunt nobis « In domum Domini ibimus. »

III. « Stantes erant pedes nostri in atriis Jerusalem¹. » Ecce habes domum Domini, si quærebas quid sit domus Domini. In illa domo Domini laudatur, qui condidit domum, Ipse deliciae omnium habitantium in domo : ipse sola spes hic, et res ibi. Ergo qui currunt, qui debent cogitare? Quasi ibi jam sint, et ibi stent. Magnum enim est ibi stare inter Angelos, et non deficere. Qui enim inde lapsus est, in veritate non stetit. Quicumque non sunt lapsi, in veritate stant² : et ille stat, qui Deo fruitur ; qui autem se frui voluerit, cadit. Quis autem se frui vult? Qui superbus est. Ideo ille qui semper stare volebat in atriis Jerusalem, « In lumine tuo, inquit, videbimus lumen³; » non in lumine meo. Et, « Apud te, inquit, fons vitæ : » non apud me. Et quid adjecit? « Non veniat mihi pes » superbiae, et manus peccatorum non moveat me⁴. » Ibi ceciderunt omnes qui operantur iniquitatem ; expulsi sunt, nec potuerunt stare. Si ergo illi non potuerunt stare, quia superbi fuerunt ; humiliter ascende, ut dicas, « Stantes » erant pedes nostri in atriis Jerusalem. » Cogita qualis ibi futurus sis : et quamvis adhuc in via sis, hoc tibi pone ante oculos, quasi ibi stes, quasi jam inter Angelos indeficiens gaudeas, et fiat in te quod dictum est, « Beati qui habitant in domo tua, in sæcula sæculorum laudabunt te⁵. » Stantes erant pedes nostri in atriis Jerusalem. Cujus Jerusalem? solet enim dici et ista Jerusalem : sed ista Jerusalem umbra est illius. Et quid magnum est stare in ista Jerusalem, quando ista Jerusalem stare non potuit, quæ in ruinam conversa est? Hoc ergo pro magno Spiritus sanctus ex inflammato corde amantis hujus eloquitur, quia dicit :

¹ Psal. cxxi, 2. — ² Joan. viii, 44. — ³ Psal. xxxv, 10. — ⁴ Ibid. 12, etc. — ⁵ Psal. lxxxiii, 5.

« Stantes erant pedes nostri in atriis Jerusalem? » Nonne illa est Jerusalem, cui dixit Dominus, « Jerusalem, Jerusalem, quæ interficis Prophetas, et lapidas missos ad te¹? » Quid magnum ergo iste concupiscebat, stare inter illos qui interficiebant Prophetas, et lapidabant missos ad se? Absit ut de ista Jerusalem sic cogitet, qui sic amat, qui sic ardet, qui sic vult pervenire ad illam Jerusalem matrem nostram, de qua dicit Apostolus: « Æternam in » coelis²? »

IV. Audi postremo, noli mihi credere : audi quid sequatur, et quam Jerusalem designet mentibus nostris. Cum enim dixisset : « Stantes erant pedes nostri in atriis » Jerusalem : » quasi diceretur illi, De qua Jerusalem dicis, de qua Jerusalem loqueris? subjecit statim, « Jerusalem quæ ædificatur ut civitas. » Fratres, quando dicebat ista David, perfecta erat illa civitas, non ædificabatur. Nescio quam ergo civitatem dicit, quæ modo ædificatur, ad quam currunt in fide lapides vivi, de quibus dicit Petrus : « Et vos tanquam lapides vivi coædificamini in domum spiritalem³, » Id est, templum sanctum Dei. Quid est, « Lapidus vivi coædificamini? » Vivis, si credis. Si autem credis, efficeris templum Dei : quia dicit apostolus Paulus, « Templum enim Dei sanctum est, quod » estis vos⁴. » Ipsa ergo modo civitas ædificatur : præcitantur de montibus lapides per manus prædicantium veritatem, conquadrantur ut intrent in structuram sempiternam. Adhuc multi lapides in manibus artificis sunt ; non cadant de manibus artificis, ut possint perfecti coædificari in structuram templi. Est ergo ista « Jerusalem quæ ædificatur ut civitas : » fundamentum ipsius Christus est. Dicit apostolus Paulus, « Fundamentum enim aliud nemo potest

¹ Matth. xxiii, 37. — ² Gal. iv, 26, et 2 Cor. v, 1. — ³ 1 Petr. ii, 5. — ⁴ 1 Cor. iii, 17.

» ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Jesus¹. » Fundamentum quando ponitur in terra, desuper ædificantur parietes, et pondus parietum ad ima tendit, quia in imo positum est fundamentum. Si autem fundamentum nostrum in cœlo est, ad cœlum ædificemur. Corpora ædificaverunt istam structuram, quam videtis amplam surrexisse, hujus basilicæ; et quia corporea ædificaverunt, fundamentum in imo posuerunt: quia vero spiritualiter ædificamur, fundamentum nostrum in summo positum est. Illuc ergo curramus, ubi ædificemur: quia de ipsa Jerusalem dictum est, « Stantes erant pedes nostri in atriis Jerusalem. » Sed cujus Jerusalem? « Jerusalem quæ ædificatur ut civitas. » Parum dixit, ut ostenderet Jerusalem, quia dixit, « Ut civitas ædificatur: » adhuc potest illa corporalis intelligi. Quid si enim existat aliquis et dicat: Jam quidem et cum ista dicerentur temporibus David, et ista canerentur, erat civitas illa perfecta; sed videbat in spiritu ruituram, et iterum ædificandam. Expugnata est enim illa civitas, et factus est transitus in Babyloniam populi captivitati, et dicta est ista in Scripturis, Transmigratio in Babyloniam. Et prophetavit Jeremias, post septuaginta annos captivitatis ædificari posse illam civitatem, quæ destructa erat a debellantibus². Forte ait aliquis, Hoc videbat David in spiritu, ruituram civitatem Jerusalem a debellantibus, et iterum posse post septuaginta annos ædificari; et ideo dixit: « Jerusalem quæ ædificatur ut civitas: » noli ergo putare illam civitatem esse dictam, quæ constat ex sanctis, tanquam ex lapidibus vivis. Quid sequitur, ut tollat totam dubitationem? Ait enim, « Stantes erant pedes nostri in atriis Jerusalem. » Sed quam dico Jerusalem? Numquid istam, inquit, quam videtis stare corporeis parietibus erectam? Non: sed « Jerusalem quæ ædificatur ut civi-

¹ 1 Cor. III, 11. — ² Jerem. XXIX, 4 et 10.

» tas. » Quare non civitas, sed, « Ut civitas? » Nisi quia ista structura parietum, quæ erat in Jerusalem, visibilis civitas, erat, sicut proprie dicitur ab omnibus, civitas; illa autem ædificatur tanquam civitas, quia et illi qui in eam intrant, « Tanquam vivi lapides sunt, » non enim vere lapides sunt. Sicut illi ut lapides, non lapides: sic illa « Ut civitas, » non civitas; quia dixit « Ædificatur. » Nomine quippe ædificii, structuram compagemque corporum atque parietum voluit intelligi. Nam civitas proprie in hominibus habitantibus intelligitur. Sed manifestavit nobis civitatem se urbem dixisse, quia dixit: « Ædificatur. » Et quia ædificium spiritale similitudinem quamdam habet ædificii corporalis, ideo « Ædificatur ut civitas. »

V. Sed dicat quod sequitur, et auferat omnem dubitationem, quia non carnaliter debemus accipere, « Jerusalem quæ ædificatur ut civitas. Cujus participatio ejus » in idipsum. » Jam ergo, fratres, quisquis erigit aciem mentis, quisquis deponit caliginem carnis, quisquis munit oculum cordis, elevet, et videat « Idipsum. » Quid est « Idipsum? » quomodo dicam, nisi « Idipsum? » fratres, si potestis, intelligite « Idipsum. » Nam et ego quidquid aliud dixerò, non dico « Idipsum. » Conemur tamen quibusdam vicinitatibus verborum et significationum perducere infirmitatem mentis ad cogitandum « Idipsum, » Quid est « Idipsum? » Quod semper eodem modo est: quod non modo aliud, et modo aliud est. Quid est ergo « Idipsum, » nisi quod est? Quid est quod est? Quod æternum est. Nam quod semper aliter atque aliter est, non est, quia non manet: non omnino non est, sed non summe est. Et quid est, quod est, nisi ille qui, quando mittebat Moysen, dixit illi, « Ego sum qui sum¹? » Quid est hoc,

¹ Exod. III, 14.

nisi ille qui cum diceret famulus ejus, « Ecce mittis me, » si dixerit mihi populus, Quis te misit, quid dicam ei? » nomen suum noluit aliud dicere, quam, « Ego sum qui sum: » et adjecit et ait: « Dices itaque filiis Israël, » Qui est misit me ad vos. » Ecce « Idipsum, Ego sum qui sum, Qui est misit me ad vos. » Non potes capere, multum est intelligere, multum est apprehendere. Retine quod pro te factus est, quem non posses capere. Retine carnem Christi, in quam levabaris ægrotus, et a vulneribus latronum semivivus relictus, ut ad stabulum perducereris¹, et ibi sanareris. Ergo curramus ad domum Domini, et perveniamus ad civitatem, ubi stent pedes nostri; civitatem « Quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum. » Quid enim debes tenere? » Quod pro te factus est Christus; quia ipse est Christus; et ipse Christus recte intelligitur, « Ego sum qui sum, » quo modo est in forma Dei. Ubi non rapinam arbitratus est esse æqualis Deo², ibi est idipsum. Ut autem efficiaris tu particeps in idipsum, factus est ipse prior particeps tui: et Verbum caro factum est, ut caro participet Verbum. Quia vero quod Verbum caro factum est, et habitavit in nobis³, ex semine venit Abraham; promissum est autem Abraham et Isaac et Jacob, quod in semine eorum benedicerentur omnes gentes⁴; et inde videmus Ecclesiam toto orbe diffusam: loquitur ad infirmos Deus. Firmitatem cordis quæsit, cum diceret, « Ego sum qui sum. » Firmitatem cordis quæsit, et aciem contemplationis erectam, cum dixit: « Qui est, misit me ad vos. » Sed nondum habes forte contemplationem: noli deficere, noli desperare. Qui est, voluit esse homo, ut tu es: et ideo secutus ait Moysi quasi expavescenti nomen. Quod nomen? Quod est, « Est. Et dixit, inquit, Dominus ad Moysen,

¹ Luc. x, 30. — ² Philip. ii, 6. — ³ Joan. i, 14. — ⁴ Gen. xxii, 18.

» Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob: » hoc mihi nomen est in æternum¹. » Noli de te desperare, quia dixi: « Ego sum qui sum, et, Qui est misit me ad vos: » quia tu modo fluctuas, et mutabilitate rerum et varietate mortalitatis humanæ percipere non potes quod est idipsum. Ego descendo, quia tu venire non potes. « Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob. » In semine Abraham spera aliquid, ut confirmari possis ad videndum qui venit ad te in semine Abrahamæ.

VI. Ergo hoc est idipsum, de quo dictum est, « Muta- » bis ea, et mutabuntur, tu autem idem ipse es, et anni » tui non deficient. Ecce idipsum, cujus anni non deficient². » Fratres, nonne anni nostri quotidie deficient, nec stant omnino? Nam et qui venerunt, jam non sunt; et qui futuri sunt, nondum sunt: jam illi defecerunt, et illi defecturi venturi sunt. In hoc ergo ipso uno die, fratres, ecce modo quod loquimur in momento est. Præteritæ horæ transierunt, futuræ nondum venerunt; et cum venerint, et ipsæ transibunt et deficient. Qui sunt anni qui non deficient, nisi qui stant? Si ergo ibi anni stant, et ipsi anni qui stant unus annus est, et ipse unus annus qui stat unius dies est; quia ipse unus dies nec ortum habet nec occasum, nec inchoatur ab hesterno, nec excluditur a crastino, sed stat semper ille dies: et quod vis vocas illum diem: si vis, anni sunt, si vis, dies est; quodcumque cogitaveris, stat tamen: ipsius stabilitatis participat illa civitas, « Cujus participatio est in idipsum: » merito ergo, quia illius stabilitatis fit particeps, dicit iste qui illuc currit, « Stantes » erant pedes nostri in atriis Jerusalem. » Omnia enim ibi stant, ubi nihil transit. Vis et tu ibi stare et non transire? Illuc curre. Idipsum nemo habet ex se. Intendite fratres.

¹ Exod. iii, 13-15. — ² Psal. ci, 27, 28.

Quod corpus habet, non est idipsum : quia non in se stat. Mutatur per ætates, mutatur per mutationes locorum ac temporum, mutatur per morbos et defectus carnales : non ergo in se stat. Corpora coelestia non in se stant, habent quasdam mutationes suas, etsi occultas : certe de locis in loca mutantur, ascendunt ab Oriente in Occidentem, et rursus circumeunt ad Orientem : non ergo stant, non sunt idipsum. Anima humana nec ipsa stat. Quantis enim mutationibus et cogitationibus variatur, quantis voluptatibus immutatur, quantis cupiditatibus diverberatur atque discinditur? Mens ipsa hominis, quæ dicitur rationalis, mutabilis est, non est idipsum. Modo vult, modo non vult; modo scit, modo nescit; modo meminit, modo obliviscitur : ergo idipsum nemo habet ex se. Qui voluit ex se habere idipsum, ut quasi ipse sibi esset idipsum, lapsus est : cecidit angelus, et factus est diabolus. Propinavit homini superbiam, dejecit secum invidentia eum qui stabat¹. Isti sibi voluerunt idipsum esse; sibi principari, sibi dominari voluerunt: noluerunt habere verum Dominum, qui vere est idipsum, cui dictum est : « Mutabis ea, et mutantur; tu autem idem ipse es². » Jam ergo post tantum languorem, post tantos morbos, difficultates, labores, redeat anima humiliata ad idipsum : et sit in illa civitate « Cujus participatio ejus in idipsum. »

VII. « Illuc enim ascenderunt tribus³. » Quærebamus enim quo ascendat qui cecidit; quia diximus, ascendentis hominis vox est, ascendentis Ecclesiæ. Putamus-ne quo ascendit? quo it? quo erigitur? « Illuc ascenderunt, » inquit, tribus. » Quo ascenderunt tribus? In civitatem, cujus participatio ejus in idipsum. Ergo illuc ascenditur, in Jerusalem. Homo autem qui descendebat de Jerusalem in Jericho, incidit in latrones⁴. Non descenderet, et non

¹ Gen. iii, 1. — ² Psal. ci, 27, 28. — ³ Id. cxxi, 4. — ⁴ Luc. x, 30.

incideret in latrones. Quia vero descendendo incidit in latrones, ascendendo veniat ad Angelos. Ascendat ergo, quia ascenderunt tribus. Sed quæ sunt tribus? Multi noverunt, multi non noverunt. Sed et nos qui novimus, descendamus ad illos qui non noverunt tribus ut nobiscum ascendant, quo ascenderunt tribus. Tribus alio nomine dici possunt curiæ, sed non proprie. Itaque tribus uno nomine alio proprie dici non possunt; sed vicino dicuntur curiæ. Nam proprie si dixerimus curias, non intelliguntur nisi curiæ quæ sunt in civitatibus singulis singularæ; unde curiales et decuriones, id est, quod sint in curia vel decuria : et nostis quia tales curias singulas habent singularæ civitates. Sunt autem vel erant aliquando in istis quoque civitatibus curiæ etiam populorum, et una civitas multas curias habet, sicut Roma triginta-quinque curias habet populi. Hæc dicuntur tribus. Has populus Israël duodecim habebat, secundum filios Jacob.

VIII. Duodecim tribus erant populi Israël : sed erant ibi mali, et erant ibi boni. Quam enim malæ tribus, quæ crucifixerunt Dominum? Quam bonæ tribus, quæ cognoverunt Dominum? Illæ ergo tribus, quæ crucifixerunt Dominum, tribus sunt diaboli. Cum ergo hic diceret : « Illuc » enim ascenderunt tribus : » ne omnes tribus intelligeres, addidit, « Tribus Domini. » Quid est, « Tribus Domini? » Quæ cognoverunt Dominum. Ex ipsis enim duodecim tribubus malis, erant ibi boni de bonis tribubus, quæ cognoverunt fabricatorem civitatis : et ipsa erant grana inter illas tribus, quæ inter paleas commixta sunt. Ascenderunt autem, non cum paleis, sed tribus purgatæ, electæ, quasi tribus Domini. « Illuc ascenderunt tribus, » tribus Domini. » Quid est, « Tribus Domini? Testimonium Israël. » Hoc quid sit, fratres, audite : « Testimonium Israël, » id est, in quibus cognoscatur, quia est

vere Israël. Quid est enim Israël? Interpretatio nominis ejus dicta est jam, et sæpe dicatur: forte enim etsi recens dicta est, excidit. Dicendo nos faciamus ut non excidat etiam eis, qui legere non noverunt, aut noluerunt: nos simus codex ipsorum. Israël, videns Deum interpretatur: imo diligentius, discusso verbo, sic interpretatur, Israël est videns Deum: utrumque, est videns Deum. Quia homo in se non est: mutatur enim et vertitur, si non participet ejus qui est idipsum. Tunc est, quando videt Deum. Tunc enim est, quando videt eum qui est: et videndo eum qui est, fit et ipse pro modo suo ut sit. Ergo ipse est Israël, Israël est videns Deum. Superbus ergo non est Israël: quia non est participatio ejus in idipsum: quia ipse sibi vult esse in idipsum. Qui sibi vult esse principium, non est Israël. Omnis ergo fictus non est Israël, quia omnis superbus necesse est ut fictus sit. Hoc dico, fratres, necesse est ut omnis superbus velit videri quod non est: aliter, fratres mei, non potest. Et utinam, sic vellet superbus videri quod non est, ut vellet videri, verbi causa, choraula, cum choraula non esset. Cito enim probaretur, diceretur ei: Canta, videamus utrum choraula sis. Non posset, inveniretur falso se videri voluisse quod non erat. Si diceret se eloquentem, diceretur ei: Loquere, et proba. Si locutus fuerit, invenitur non hoc esse, quod professus est. Superbus quod pejus est, justum se vult videri, cum non sit: et quia justitiam intelligere difficile est, difficile est superbos agnoscere. Volunt ergo superbi videri quod non sunt: ideo non est participatio eorum in idipsum; non pertinent ad Israël, qui est videns Deum. Quis ergo pertinet ad Israël? Qui est particeps in idipsum. Quis est qui participat in idipsum? Qui confitetur se non esse quod Deus est, et ab illo habere quod bonum potest habere; a se autem non esse nisi peccatum, ab illo sibi esse justi-

tiam. Talis est in quo dolus non est. Et Dominus videns Nathanaëlem quid ait? « Ecce vere Israëlita, in quo dolus » non est¹. » Si ergo verus Israëlita, in quo dolus non est, tribus illæ ascendunt ad Jerusalem, in quibus dolus non est. Et ipsæ sunt « Testimonium Israël, » id est, per illas agnoscitur quia erant grana inter illam paleam, quando area cum videretur, tota palea putabatur. Erant ergo ibi grana: sed cum ascenderint in sublimitatem illam splendoris, cum fuerit area ventilata², tunc erit « Testimonium Israël: » tunc dicent omnes mali, Vere quia erant ibi justus inter malos, quando nobis omnes mali videbantur, et quales nos eramus, tales omnes putabamus. « Testimonium Israël. » Quo ascendunt, quare ascendunt? « Ad confitendum nomini tuo, Domine. » Magnificentius dici non potest. Sicut superbia præsumit, sic humilitas confitetur. Quomodo præsumptor est, qui vult videri quod non est: sic confessor est, qui non vult videri quod est ipse, et amat quod est ille. Ad hoc ergo ascendunt Israëlitæ, in quibus dolus non est, quia sunt vere Israëlitæ, quia in ipsis est testimonium Israël; ad hoc ascendunt, « Ad confitendum nomini tuo, Domine. »

IX. « Quoniam ibi sederunt sedes in judicium³. » Mirum ænigma, mira quæstio, si non intelligatur. Sedes dicit, quos Græci thronos appellant, Thronos Græci sellas dicunt, tanquam honorabiles. Ergo, fratres mei, non est mirum, si sedeant homines in sedibus, in sellis: ut autem ipsæ sedes sedeant, quomodo possumus intelligere? Tanquam si dicat aliquis: Sedeant hic cathedræ, aut sedeant hic sellæ. In sella sedetur, in sedibus sedetur, in cathedris sedetur; non ipsæ sedes sedent. Quid est ergo hoc, « Quoniam ibi sederunt sedes in judicium? » Certe soletis audire Deo dicente: « Cælum mihi thronus est, terra au-

¹ Joan. 1, 47. — ² Matth. 11, 12. — ³ Psal. xxi, 5.

» tem scabellum pedum meorum¹. » Latine autem totum sic dicitur : « Cœlum mihi sedes est. » Qui sunt isti, nisi justus? qui sunt cœli, nisi justus? Qui cœlum ipsi cœli : quia quæ Ecclesia ipsæ Ecclesiæ ; sic sunt multæ, ut una sit : sic ergo et justus ; ita sunt justus cœlum, ut cœli sint. In ipsis autem sedet Deus, et de ipsis judicat Deus. Et non sine causa dictum est : « Cœli enarrant gloriam Dei². » Apostoli enim facti sunt cœlum. Unde facti sunt cœlum ; Quia justificati. Quomodo peccator factus est terra, cui dictum est : « Terra es, et in terram ibis³ : » sic justificati facti sunt cœlum. Portaverunt Deum, et de ipsis Deus coruscabat miracula, tonabat terrores, pluebat consolationes. Erant ergo, erant illi cœlum, et enarrabant gloriam Dei. Nam ut noveritis ipsos dictos cœlum, ibi ait in ipso Psalmo, « In omnem terram exivit sonus eorum, et » in fines orbis terræ verba eorum⁴. » Quæris, quorum, et invenies, cœlorum. Si ergo cœlum sedes Dei, Apostoli autem cœlum ; et ipsi facti sunt sedes Dei, ipsi sunt thronus Dei. Dictum est alio loco : « Anima justus, thronus sapientiæ. » Magna res, magna res dicta est : « Thronus » sapientiæ anima justus, » id est, in anima justus sedet sapientia tanquam in sella sua, tanquam in throno suo, et inde judicat quidquid judicat. Ergo erant throni sapientiæ, et ideo dixit illis Dominus : « Sedebitis super duodecim » thronos judicantes duodecim tribus Israël⁵. » Sic et ipsi sedebunt super duodecim sedes, et ipsi sunt sedes Dei : de illis quippe dictum est : « Ibi enim sederunt sedes. Quoniam » ibi sederunt sedes. » Qui sederunt, « Sedes. » Et qui sunt sedes? De quibus dictum est : « Anima justus, sedes sapientiæ. » Qui sunt sedes? Cœli. Qui sunt cœli? Cœlum. Quod est cœlum? De quo dicit Dominus : « Cœlum mihi sedes

¹ Isai. lxxvi, 1, et Act. vii, 49. — ² Psal. xviii, 2. — ³ Gen. iii, 19. — ⁴ Psal. xviii, 2-5. — ⁵ Matth. xix, 28.

» est. » Et ipsi justus sunt sedes, et habent sedes, et in illa Jerusalem sedebunt sedes. Ad quam rem? « In iudicium. » Sedebitis, inquit, super duodecim sedes, o vos sedes, » judicantes duodecim tribus Israël¹. » Quos judicantes? Infra qui sunt in terra. Qui judicabunt? Qui facti sunt cœlum. Illi autem qui judicabuntur, in duas partes dividuntur ; una ad dexteram, altera ad sinistram erit. Judicabunt cum Christo sancti. « Veniet enim in iudicium » cum senioribus populi², » ait Isaias. Alii sunt ergo, qui cum illo judicabunt ; alii, qui ab illo judicabuntur, et ab illis qui cum eo judicabunt. Dividentur ergo isti in duas partes : una ponetur ad dexteram, cui enumerabuntur elemosynæ, quas fecerunt : alia ponetur ad sinistram, cui enumerabitur crudelitas et sterilitas misericordiæ. Et illis ad dexteram constitutis dicetur : « Venite, » benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. » Quare? « Esurivi, inquit, et dedistis mihi manducare. » Et illi, « Quando » te vidimus esurientem? » Et ille, Cum uni ex minimis » meis fecistis, mihi fecistis³. » Ergo quid est, fratres? Illi judicabunt de quibus dictum est, ut fiant amici de mammona iniquitatis. « Ut et ipsi, inquit, recipiant vos » in æterna tabernacula⁴. » Sancti sedebunt cum Domino attendere qui fecerunt misericordiam, et assument illos separatos in dexteram in regnum cœlorum : et ipsa est pax Jerusalem. Quæ est pax Jerusalem? Ut opera misericordiæ corporalia jungantur operibus prædicationis spiritualibus, et fiat pax dando et accipiendo. Ait enim Apostolus, qui rationem dati et accepti dixit esse istas elemosynas : ait ergo : « Si nos vobis spiritalia seminavimus, magnum est si vestra carnalia metamus⁵? » Et de

¹ Matth. xix, 28. — ² Isai. iii, 14. — ³ Matth. xxv, 31-45. — ⁴ Luc. xvi, 9. — ⁵ 1 Cor. ix, 11.